

Motion till riksdagen

1989/90:Sk651

av Gudrun Norberg och Karin Israelsson (fp, c)

Avgift för serveringstillstånd för alkohol

Utvecklingen på restaurangområdet inger stor oro. Antalet serveringstillstånd för starköl, vin och sprit ökar mycket snabbt. Ungdomars restaurangbenägenhet har också ökat, inte minst bland de yngre. Statistiken visar samtidigt på en stigande alkoholkonsumtion bland ungdom. Även sambandet mellan gatuvåld och restaurangdrickande har uppmärksammats det senaste året.

Ofta saknas det alkoholpolitiska överväganden för beslut om tillstånd. Näringspolitiska, turistpolitiska och också s.k. rättvisehänsyn blir allt vanligare. Vi anser att det sker en överetablering i allt fler kommuner i landet. Kundunderlaget är inte tillräckligt för det ökande antalet restauranger. Ingen krögare anser sig kunna existera utan tillstånd.

Under 1980-talet har antalet serveringstillstånd fördubblats. De tjänstemän inom socialtjänst, hos polis och länsstyrelse med uppdraget att kontrollera tillstånden har i flertalet län, och i de flesta kommuner, under motsvarande tid minskat.

Tillståndet värt pengar

Det finns naturligtvis mycket pengar i restaurangbranschen – kanske främst i just tillgången på serveringstillstånd. Det är inte ovanligt att företaget byter ägare just som tillståndet beviljats. Den som erhållit ett serveringstillstånd kan göra vinster på detta – i första hand till följd av alkoholserveringen – men också tydligen med handel av tillstånd.

Detta beskriver en utveckling med ökad restaurangverksamhet, minskade resurser till kontroll och uppföljning samt att serveringstillstånden blivit en handelsvara. Tillstånden beviljas med en ringa stämpelavgift som enda kostnad och restaurangen ökar omedelbart i värde.

Ökad kontroll nödvändig

Före 1977 beviljades tillstånden för viss tid (oktroj om 6 år) och skulle därefter omprövas. Den borgerliga regeringen införde 1977 tillståndsgivning tills vidare utan angiven tid. Avsikten var att därmed öka möjligheterna att dra in tillstånd vid upprepad misskötsamhet eller brister i den ekonomiska redovisningen.

De otillräckliga resurser som finns till övervakning och kontroll från sam-

hällets sida innebär i praktiken att det antingen krävs mycket omfattande misskötsamhet, bråk och uppmärksamhet från polismyndighet eller kvalificerad otur om man skall få tillståndet indraget.

Mot. 1989/90
Sk651

Serveringen på restauranger

Spritdryckernas andel i servering är mycket liten – runt 3 %, men när det gäller starköl handlar det om ca 30 % och för vin en något lägre andel. Den ökande serveringen av alkoholdrycker och det stora antalet restauranger leder till att vissa grupper – t.ex. ungdomar, ensamstående och de med begynnande missbruk – exponeras i ökande omfattning för alkoholdrycker.

Det är nödvändigt att försöka nedbringa denna alkoholservering på restauranger, speciellt bland ungdomar.

Låt tillstånden kosta

Serveringstillstånden bör inte fås så gott som gratis. Det finns, som vi ser det, åtminstone fyra fördelar med en avgift på tillstånd.

1. En avgift skulle vara av den storleksordningen att den motiverar den som ansöker om sådant att överväga lämpligheten. Avgiften skulle därigenom kunna bidra till en återhållsamhet med ansökningar.

2. En avgift på serveringstillståndet skulle också ha en skötsamhetseffekt. Det finns då en ökad anledning att handha serveringen på sådant sätt att ett givet tillstånd inte dras in.

3. Det måste vara rimligt att innehavaren av ett serveringstillstånd är med och betalar kostnaderna för tillståndet. Utredningen kring serveringstillstånd är välmotiverad och omfattande men kostar mycket pengar. Även kontroll och uppföljning kostar pengar.

4. Den som skadar miljön skall inte få göra detta gratis. Här bör finnas en likhet med de tillstånd som beviljas för luftföroreningar och vattenföroreningar. Det handlar också på restauranger om ett slags miljöavgift, kopplat till riskfaktorer för folkhälsan.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om särskild avgift för serveringstillstånd för alkoholdrycker i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 23 januari 1990

Gudrun Norberg (fp)

Karin Israelsson (c)